

Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 27 / 2020

VD/777/03.01.02.00/2020

RV/HN/KK

Hakijan alkuperäisen korvausvaatimuksen mukaan autolla on ajettu 15.1.2020 kello 22.30 Vantaalla Safiiriaukiolla ja pysähtytty hetkeksi paikalleen. Korvausvaatimuksen mukaan tämän jälkeen, kun autolla on lähdetty ajamaan hiljaista vauhtia, auton alta on kuulunut kova ääni ja auto on jäänyt hakijan mukaan jumiin. Ajoneuvon kuljettaja on korvausvaatimuksen mukaan noussut tällöin autosta ja huomannut ajaneensa valotolpan jalustan päälle. Korvausvaatimuksen mukaan jalusta on ollut huomaamaton. Korvausvaatimuksen mukaan autosta on tapahtuman seurauksena hajonnut pohjaa keulasta noin metrin matkalta ja alustavassa tutkimuksessa on todettu ainakin vaihteiston ja vaihteiston öljypohjan hajonneen.

Hakijan korvausvaatimuksessa ei ole asetettu euromääräistä korvausvaatimusta. Myöhemmin kaupungille toimitetuista laskuista ilmenee hakijan korvausvaatimukseksi yhteensä 8635,19 euroa, joka sisältää autokorjaamon korjauskustannuslaskelman J. Rinta-Jouppi, 12.2.2020 yht. 8406,19 euroa, Hinauspalvelu Vantaan hinauskuitti 99,00 euroa sekä autokorjaamon lasku korjauskustannuslaskelman laatimisesta J Rinta-Jouppi, 12.2.2020 yht. 130,00 euroa.

Vahinkorahaston asiamies on hylännyt vahingonkorvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa esitetyn näytön perusteella on jäänyt näyttämättä, että hakijan autolle aiheutunut vahinko olisi johtunut Vantaan kaupungin tuottamuksesta ja että toimenpiteet ovat olleet riittävät, Safiiriaukio ei ole tarkoitettu ajoradaksi ja hylännyt vahingonkorvausvaatimuksen 3.3.2020.

Oikaisuvaatimus ja sen perustelut:

Vahinkorahaston asiamiehen ratkaisusta on tehty oikaisuvaatimus 7.3.2020.

Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija pitää vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua virheellisenä ja uudistaa alkuperäisen vaatimuksensa. Uutena asiana hän esittää toissijaisen vaatimuksen, että jos kuluja ei korvata täysimääräisenä, tulee Vantaan kaupungin korvata kertakaikkisena korvauksena 5 000,00 euroa. Kolmanneksi, hakija esittää, että jos ratkaisussa päädytään siihen, että hakija on laiminlyönyt velvollisuuksiaan, ei korvausta tulisi alentaa enempää kuin yhdellä kolmasosalla.

Oikaisuvaatimuksessa hakija esittää, että tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tiealueeksi luetaan tori sekä yleisesti liikenteeseen käytettävä alue. Kaupungin puolelta on lausuttu, että torialueella on rakennusten sekä torin rakentamiseen liittyvää liikennettä ja torialueen rakentaminen etenee muiden rakennusten valmistumisen myötä. Alueella on myös tilapäisjärjestelyitä. Näillä järjestelyillä aukiolle on asetettu pysäköintikieltoalue (liikennemerkki 373 *Pysäköintikieltoalue* ja 374 *Pysäköintikieltoalue päättyy*), pois lukien Keimolantien välittömästä läheisyydestä, R-kioskin edustalta, rajattu viiden autopaikan kokoinen alue. Näiden poikkeusjärjestelyiden myötä kaupunki on antanut viestin, että alueella on autoilu jossain määrin sallittu.

Tieliikennelain (267/1981) 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi.

Tieliikennelain (267/1981) 23 §:n mukaan ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä liikenneolosuhteet.

Vaikka torialueella ajaminen on sallittua, katsotaan sen olevan jalkakäytävä. Tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan tarkoitetaan *ajoradalla* ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua, yhden tai useamman ajokaistan käsittävää tien osaa, 4 kohdassa *ajokaistalla* tiemerkinnoin osoitettua tai muuta autolle riittävän leveää ajoradan pituussuuntaista osaa sekä 7 kohdan mukaan *jalkakäytävällä* jalankulkijoille tarkoitettua ajoradasta rakenteellisesti erotettua tai erillistä tien osaa tai erillistä tietä. Tieliikennelain 8 §:n mukaan ajoneuvoja on kuljetettava ajoradalla. Kun erityiset syyt siihen pakottavat, ajoneuvoa saa tilapäisesti kuljettaa muullakin kuin sille tarkoitettulla tien osalla, jollei siitä aiheudu vaaraa eikä huomattavaa haittaa. Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Tieliikennelain noudattaminen ja sen sisällön tunteminen ovat jokaisen tienkäyttäjän velvollisuuksia. Alueen keskeneräisyyden vuoksi Tieliikennelain (267/1981) 3 §:n ja 23 §:n noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää. Ajoneuvon kuljettajan vastuu ympäristönsä havainnoinnista, tilannenopeuden sovittamisesta on korostunut, kun ajetaan tilapäisesti alueella, joka ei ole ensisijaisesti ajorata tai muutoin ajoneuvoliikenteelle liikennemerkkein osoitettu alue. Hakija esittää väitteen siitä, että torialueella on usein pysäköitynä ajoneuvoja ja tämä osoittaa, että Vantaan kaupunki on sallinut moottoriajoneuvoliikenteen alueella. Tällainen johtopäätös on virheellinen, koska alueella on pysäköintikielto lukuun ottamatta R-kioskin edustalla olevia viittä parkkipaikkaa. Virheellinen pysäköinti ei ole Vantaan kaupungin syyksi luettavaa, eikä siitä voi vetää johtopäätöstä alueen moottoriajoneuvojen käytön sallittavuudesta.

Vahingonkorvauksen vaatija ei ole esittänyt mitään syytä miksi hänen on ajanut torialueella (jalkakäytävällä). Tällä on merkitystä, mikäli asiassa syntyy vahingonkorvausvelvollisuus. Oikeuskirjallisuudessa puhutaan vahingonkärsijän myötävaikutuksesta, joka voi alentaa tai kokonaan poistaa korvausvastuun.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 4 §:n (547/2005) mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Lain 3 §:n (547/2005) mukaan ”kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikenteenmuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn, tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys”.

Hallituksen esityksen (HE 281/2004) mukaan jos kadun kunnossapidosta vastuussa olevan havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa, kuten viivyttelöllä kadulta vaadittavan kunnossapitotason saavuttamisessa, siitä voi seurata vahingonkorvausvastuu.

Hakija toteaa myös, ettei paikan merkinnässä ole huomioitu ennakoivasti muun muassa mahdollista lumisadetta. Kunnossapidon ennakkointivaatimus kuitenkin koskee todellista tilannetta, ei teoreettista tilannetta. Koska kyseiseen aikaan ei ollut lumisadetta, eikä sellaista ollut ennustettu, ei väitteellä ole asian ratkaisun kannalta merkitystä.

Vantaan kaupungin kaupunkiympäristön toimialan (kadut ja puistot, ulkovalaistuksen rakennuttaminen) lausunnon mukaan Safiiriaukiolla katuvalaistuksen kunnossapitourakoitsija on kolaripylvään poiston yhteydessä suojannut kaapelin keltaisella noin 50 cm korkealla suojaputkella. Putken väritys on omalta osaltaan tarkoitettu myös lisäämään paikan havaittavuutta. Hakija pitää riidattomana, että kolaripäivänä tuota paikkaa ei enää ollut mitenkään merkitty. Kaupungille tai kunnossapitourakoitsijalle ei ole tullut tietoa, ettei suojaputkea olisi ollut enää paikalla 15.1.2020 vahingon sattuessa. Kaupunki ei myöskään voi varmuudella sanoa, että suojaputki olisi edelleen ollut paikallaan. Suojaputki on kuitenkin alkujaan kiilattu jalustaan puukiiloin, joilla on varmistettu, että putki pysyy paikoillaan siihen asti, kunnes uusi valaisinpylväs asennetaan.

Hakija katsoo, ettei kyseisen kaltainen suojaputki ole riittävä pidempikestoiseen tarkoitukseen. Katson, ettei sillä ole merkitystä vahingon suhteen, kuinka kauan paikka on suojaputkella merkitty, vaan ainoastaan sillä on merkitystä, voidaanko olettaa suojaputken pysyneen paikallaan ja onko se riittävän havaittava. Jos suojaputki on poistettu paikalta esim. ilkeillä ja kaupungilla ei siitä ole ollut tietoa eikä pitänyt olla, ei kaupungille synny tuottamusvastuuta. Välittömästi ilmoituksen saatuaan on Vantaan kaupunki reagoinut tilanteeseen ja asettanut paikalle varoitukset. Vahingon syntyhetkellä kaupungilla ei ole ollut tietoa muista vahingoista tai siitä, että suojaputki olisi ollut poissa. Välitön reagointi ilmoituksen jälkeen osoittaa, että kaupunki on toiminut riittävän huolellisesti.

Hakija katsoo, ettei ole esitetty näyttöä liian suuresta tilannenopeudesta (tieliikennelaki 23 §), joka olisi johtanut tai myötävaikuttanut vahingon syntymiseen. Kun ajoneuvoa kuljetetaan jalkakäytävällä / torialueella, tulee noudattaa erityistä varovaisuutta ja nopeus tulee asettaa suhteessa jalankulkijoihin. Tieliikennelain noudattaminen ja sen sisällön tunteminen ovat jokaisen tienkäyttäjän velvollisuuksia. Alueen keskeneräisyyden vuoksi Tieliikennelain (267/1981) 3 §:n ja 23 §:n noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää. Ajoneuvon kuljettajan vastuu ympäristönsä havainnoinnista sekä tilannenopeuden sovittamisesta on korostunut, kun ajetaan tilapäisesti alueella, joka ei ole ensisijaisesti ajorata tai muutoin ajoneuvoliikenteelle liikennemerkkein osoitettu alue.

Tilannenopeuden osalta hakija tuo näyttönä Vakuutuslautakunnan ratkaisusuosituksen VKL 244/13. Kyseisessä ratkaisusuosituksessa todetaan ainoastaan nopeudesta, että "Lautakunta toteaa toisaalta, ettei arvioinnissa voida ottaa huomioon huonoa keliä tai näkyvyyttä, sillä ajoneuvon nopeus on sovitettava olosuhteisiin sopivaksi. Lautakunta katsoo, että asiassa on saadun selvityksen perusteella jäänyt osoittamatta hakijan laiminlyöneen olosuhteiden edellyttämän huolellisuuden ja varovaisuuden ja siten myötävaikuttaneen vahingon syntymiseen." Ratkaisusuosituksessa ei perustella lainkaan miksi on päädytty kyseiseen ratkaisuun näytönarvioinnin osalta. Näin sille ei voi antaa painoarvoa käsiteltäessä toista yksittäistapausta.

Hakija vetoaa myös näyttönä Vakuutuslautakunnan ratkaisusuositukseen VKL 24/04, jossa autolla on ajettu parkkipaikalla noin 30cm korkeudessa maanpinnasta olevaan tarkastuskaivoon, ja että tapauksessa merkinnät olivat puutteellisia. Kyseistä tapausta ei voi verrata käsiteltävään tapaukseen, koska parkkipaikka on tarkoitettu ajoneuvoliikenteeseen toisin kuin jalkakäytävä. Lisäksi käsiteltävässä tapauksessa on paikka merkitty suojaputkella, kun taas Vakuutuslautakunnan käsittelemässä asiassa paikka ei ole erikseen mitenkään merkitty. Vakuutuslautakunnan ratkaisusuosituksilla ei ole muutoinkaan prejudikaatti (ennakkopäätös) merkitystä.

Tapahtuma-aikaan Safiiriaukio on ollut jonkin verran keskeneräinen. Alueella ei ole ollut määriteltyä ajorataa eikä sellaista ole alueelle suunniteltu. Näin ollen aukiolla ajettaessa tulee noudattaa korostettua varovaisuutta. Aukion yleisilmeestä vahinkoaikaan on ollut pääteltävissä, että se on tarkoitettu muuhun

kuin ajoneuvoliikenteeseen. Koska mitään merkintöjä ei ole ollut eikä suunnitteilla ajoneuvoliikennettä varten, on ajoneuvoa kuljetettaessa tullut varautua siihen, että paikka, jossa ajoneuvoa kuljetetaan, saattaa olla esteinen.

Tarkasteltaessa vahinkopaikkaa sekä siinä olleen valaisinpylvään kannan näkyvyyttä, on selvää, että alue on valaistu. Valaisinpylvään kanta on näkyvissä ja erottuu väriykseltään muusta ympäristöstä myös ilman keltaista suojaa. Lisäksi vahinkopaikka on olemukseltaan sellainen, että kuljettajan tulee korostetusti huomioida aluetta, jossa ajoneuvoa kuljettaa. Lähtökohtana on, että merkityllä ajoradalla ei ole esteitä ilman erillisiä merkintöjä. Sen sijaan ajoradan ulkopuolella ajettaessa tulee aina varautua siihen, että valitulla ajolinjalla on mahdollisesti este.

Tarkasteltaessa Vantaan kaupungin tuottamusta, on oleellista, onko kaupungin toimesta toimittu riittävän huolellisesti. Kaupungin toimesta on heti reagoitu, kun on tullut tieto valaisinpylvään vioittumisesta. Jalusta on riittävästi merkitty ottaen huomioon, että paikka on valaistu aukio, jossa ajoneuvoliikennettä ei ole suunniteltu tai merkitty ja jossa on korostettu huolellisuusvaatimus ajoneuvon kuljettajalle. Näin Vantaan kaupungille ei synny vahingonkorvausvelvollisuutta vahingosta.

Kaupunkiympäristön toimialan lakimies esittää, että oikaisuvaatimus ja sen myötä korvausvaatimus tulee hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 18.5.2020 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 27 / 2020.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)